

Dokumentet är en konsoliderad version av Elsäkerhetsverkets föreskrifter (ELSÄK-FS 2007:2) om behörighet för elinstallatörer. Föreskrifterna beslutades den 28 september 2007 och ändringar är införda till och med ELSÄK-FS 2010:4, gällande från den 9 juli 2010..

Observera att det kan förekomma fel i författningstexten. Kontrollera därför alltid texten mot den tryckta versionen.

Elsäkerhetsverkets föreskrifter om behörighet för elinstallatörer

**ELSÄK-FS
2007:2 +2010:4
Konsoliderade**

Från och med den 18 juni 2010 har föreskrifterna följande lydelse.

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om krav på utbildning och praktik för behörighet att utföra elinstallationsarbete på elektriska starkströmsanläggningar samt om erkännande av yrkeskvalifikationer för sådan behörighet.

Föreskrifterna gäller inte elinstallationsarbete på

- Luftfartyg,
- fordon för elektrisk järnvägs-, spårvägs-, tunnelbane- och trådbussdrift,
- övriga fordon, inklusive släpfordon, och
- fartyg, inklusive fritidsbåtar.

1 a § Av 3 § elinstallatörsförordningen (1990:806) framgår att elinstallationsarbete endast får utföras av en behörig elinstallatör eller av en yrkesman som elinstallatören har överinseende över.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter avses med

Anpassningsperiod: utövande av elinstallationsarbete under överinseende av en behörig elinstallatör.

Högspänningsanläggning: anläggning för nominell spänning över 1 000 V växelspanning eller 1 500 V likspänning.

Lågspänningsanläggning: anläggning för nominell spänning upp till och med 1 000 V eller 1 500 V likspänning.

Lämplighetsprov: ett prov som endast gäller sökandens yrkeskunnighet i elinstallationsarbete.

Övriga begrepp som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i 2 § elinstallatörsförordningen (1990:806).

Elinstallation som får utföras utan behörighet

3 § Följande elinstallationsarbeten på starkströmsanläggningar får utföras av andra än en behörig elinstallatör eller en yrkesman under överinseende av en behörig installatör. Undantagen gäller dock inte för elinstallationsarbeten som utförs i explosiva miljöer.

1. Utbyte av elkopplare och anslutningsdon för högst 16 A, 400 V vilka ingår i en starkströmsanläggning.
2. Utbyte av ljusarmatur i torra icke brandfarliga utrymmen inne i bostäder.
3. Utförande, ändring eller reparation av en starkströmsanläggning som ingår i en skyddsklenspänningskrets med nominell spänning om högst 50 V med effekt om högst 200 VA och ström begränsad av säkring på högst 10 A eller med annat överströmsskydd med motsvarande skyddsverkan.
4. Förläggning av värmekabel eller värmefolie för skyddsklenspänning med nominell spänning om högst 50 V.
5. Losskoppling eller anslutning av en anordning i ett laboratorium, provrum eller liknande där anordningen används för utbildning, provning, försöksverksamhet eller kontroll.

4 § Upphävd (2010:4)

Behörigheter

5 § En behörighet gäller i femton år från beslutsdagen. Efter ansökan förlängs giltighetstiden med tio år i taget.

En person kan samtidigt inneha endast en av nedanstående behörigheter.

Allmänna behörigheter

AB, gäller för alla elinstallationsarbeten på starkströmsanläggningar.

ABL, gäller för alla elinstallationsarbeten på lågspänningsanläggningar.

Begränsade behörigheter

BB1, gäller för följande elinstallationsarbete på lågspänningsanläggningar

- uppsättning och flyttning i befintlig gruppleddning av ljusarmaturer, elkopplare och uttag med tillhörande kablar,
- fast anslutning och losskoppling av en anordning med tillhörande don samt förläggning och anslutning av kablar som tillhör donen.

BB3, gäller för visst slag av elinstallationsarbete på starkströmsanläggningar efter bedömning av Elsäkerhetsverket i varje särskilt fall.

Utbildnings- och praktikkrav för behörighet

6 § För behörighet ska sökanden uppfylla kraven enligt dessa föreskrifter på utbildning och praktik för den sökta behörigheten.

Den senast avlagda examen som sökanden återoppar, får inte vara äldre än femton år vid ansökningstillfället för att godkännas.

Den senast slutförda utbildning som sökanden återoppar, får inte vara äldre än femton år vid ansökningstillfället för att godkännas.

Utbildningen får inte vara inriktad enbart mot elinstallationsarbete på fartyg eller luftfartyg.

Praktik ska ha förvärvats under överinseende av en behörig elinstallatör med minst samma behörighet som den sökta. Praktiken ska vara

mångsidig och innefatta kunskap om och praktisk erfarenhet av det elinstallationsarbete som omfattas av den sökta behörigheten. Praktiken får inte ha förvärvats på fartyg eller luftfartyg.

7 § För behörigheten AB krävs att sökanden har avlagt följande examen eller genomgått följande utbildning.

1. Civilingenjörsexamen med elkraftteknisk inriktning, eller
2. högskoleexamen om minst 120 högskolepoäng med elkraftteknisk inriktning, eller
3. genomförd treårig gymnasieutbildning inom elprogrammet med godkända betyg i elkrafttekniska ämnen och ellära samt påbyggnadsutbildning i form av nationellt fastställd kurs för allmän behörighet som elinstallatör med godkända betyg, eller
4. yrkeshögskoleexamen eller kvalificerad yrkeshögskoleexamen med elkraftteknisk inriktning.

För behörigheten AB krävs att sökanden förvärvat praktik under sammanlagt fyra år, varav en sammanhängande period om minst tre år. Under dessa tre år ska minst ett år ha omfattat praktik på högspänningsanläggningar och minst två år praktik på lågspänningsanläggningar.

Om den sökande åberopar utbildning enligt första stycket 4 och bedöms sakna tillräckliga teoretiska kunskaper kan Elsäkerhetsverket besluta att denne ska genomgå en längre praktikperiod än vad som följer av andra stycket.

8 § För behörigheten ABL krävs att sökanden har avlagt följande examen eller genomgått följande utbildning.

1. Civilingenjörsexamen med elkraftteknisk inriktning, eller
2. högskoleexamen om minst 120 högskolepoäng med elkraftteknisk inriktning, eller
3. genomförd treårig gymnasieutbildning inom elprogrammet med godkända betyg i elkrafttekniska ämnen och ellära samt påbyggnadsutbildning i form av nationellt fastställd kurs för allmän behörighet för elinstallatörer med godkända betyg, eller
4. yrkeshögskoleexamen eller kvalificerad yrkeshögskoleexamen med elkraftteknisk inriktning.

För behörigheten ABL krävs att sökanden förvärvat praktik under sammanlagt fyra år på lågspänningsanläggningar, varav en sammanhängande period om minst tre år.

Om den sökande åberopar utbildning enligt första stycket 4 och bedöms sakna tillräckliga teoretiska kunskaper kan Elsäkerhetsverket besluta att denne ska genomgå en längre praktikperiod än vad som följer av andra stycket.

9 § För behörigheten BB1 krävs följande examen eller utbildning

1. Examen enligt 7 § 1-2 eller 8 § 1- 2, eller
2. utbildning enligt 7 § 3-4 eller 8 § 3- 4, eller

3. specialkurs för behörigheten innefattande elkrafttekniska ämnen samt ellära som ges av en utbildningsanordnare med tillstånd att utfärda betyg.

För behörigheten BB1 krävs att sökanden förvärvat praktik på lågspänningsanläggningar under sammanlagt två år, varav en sammanhängande period om minst ett år.

10 § Upphävd (2010:4)

11 § Upphävd (2010:4)

12 § Krav på utbildning och praktik för behörigheten BB3 prövas av Elsäkerhetsverket i varje särskilt fall.

Elinstallationsarbetets utförande

13 § Bestämmelser om anställningsförhållande finns i 6 § elinstallatörsförordningen (1990:806) Undantag från anställningsförhållandet föreligger i följande fall.

1. När en elinstallatör eller yrkesman inte är anställd i det företag hos vilket elinstallationsarbete tillfälligt skall utföras och arbetets omfattning är klarlagd innan det påbörjas.
2. När ett elinstallationsföretag tillfälligt eller för ett visst projekt anlitar en yrkesman från ett annat elinstallationsföretag.
3. När en nätägare tillfälligt eller för jourtjänst anlitar en yrkesman från en annan nätägare.

Omfattningen av arbete som sker med stöd av undantagen i första stycket 1-3 skall dokumenteras för att ansvarsförhållandet skall kunna klarläggas.

14 § En elinstallatör skall ha en sådan organisatorisk placering att han kan utöva föreskriven kontroll över de yrkesmän som han har överinseende över.

2 kap. Erkännande av yrkeskvalifikationer eller yrkeserfarenhet

1 § Den som har behörighet att utföra elinstallationsarbete enligt ett examens-, utbildnings- eller annat kompetensbevis som utfärdats i ett annat EES-land än Sverige, kan efter ansökan hos Elsäkerhetsverket få sina kvalifikationer erkända för elinstallationsarbete i Sverige.

2 § Avviker den sökandes kvalifikationer väsentligt från de kvalifikationer som krävs, kan Elsäkerhetsverket besluta att sökanden ska genomföra kompensationsåtgärder för att få sina kvalifikationer erkända. Av beslutet ska framgå att sökanden kan välja mellan att

- a) genomföra en anpassningsperiod om högst tre år, eller
- b) genomgå ett lämplighetsprov som omfattar kunskap och kännedom om de yrkesregler som är väsentliga för att utföra elinstallationsarbete i Sverige.

3 § Den som uppfyller kraven i 2 kap. 1 § har rätt att utan att ansöka om erkännande av sina yrkeskvalifikationer utföra elinstallationsarbete i Sverige om arbetet är tillfälligt. Med tillfälligt arbete avses arbete som är tidsbegränsat. Arbete som är permanent, regelbundet, eller som är tidsbegränsat men regelbundet upprepas anses inte utgöra tillfälligt arbete.

4 § Den som erhållit yrkeserfarenhet genom att utöva yrkesmässig verksamhet med elinstallationsarbete i ett annat EES-land än Sverige skall efter ansökan hos Elsäkerhetsverket meddelas behörighet i Sverige om sökande uppfyller något av följande krav.

Sökande skall ha arbetat

1. under sex år i följd som egenföretagare eller företagsledare eller,
2. under tre år i följd som egenföretagare eller företagsledare, om sökanden kan visa att han för verksamheten i fråga har genomgått en utbildning på minst tre år, eller
3. under fyra år i följd som egenföretagare eller företagsledare om sökanden kan visa att han för verksamheten i fråga har genomgått en utbildning på minst två år, eller
4. under tre år i följd som egenföretagare eller företagsledare om sökande kan visa att han utövat verksamheten i fråga som anställd under minst fem år, eller
5. under fem år i följd i ledande ställning varav tre år med tekniska uppgifter och med ansvar för minst en avdelning i företaget om sökanden kan visa att han för verksamheten ifråga genomgått en utbildning på minst tre år.

De utbildningar som anges i första stycket 2-5 skall styrkas genom ett bevis eller intyg som utfärdats av en behörig myndighet eller yrkesorganisation. I de fall som avses i 1 och 3 får verksamheten inte ha upphört tidigare än tio år före den dag då en komplett ansökan lämnas till Elsäkerhetsverket.

5 § Avviker den sökandes yrkeserfarenhet enligt 2 kap. 4 § från de krav på kunskaper som är nödvändiga för att utöva yrkesverksamhet i Sverige kan sökanden avhjälpa bristen genom att slutföra en anpassningsperiod om högst tre år eller genomgå ett lämplighetsprov.

3 kap. Övriga bestämmelser

1 § Den som vill ha en behörighet eller få en gällande behörighet förlängd ska skriftligen ansöka om det hos Elsäkerhetsverket. Ansökan ska göras på blankett som fastställts av verket och innehålla uppgift om sökandens namn, folkbokföringsadress och person- eller samordningsnummer.

Till ansökan om behörighet ska fogas

1. styrkta avskrifter eller kopior av betyg över genomförd utbildning och
2. intyg om genomförd praktik. Intyget ska vara utfärdat av den installatör som har haft överinseende över sökandens praktik enligt 6 § elinstallatörsförordningen (1990:806). Intyget ska utfärdas på blankett som fastställts av Elsäkerhetsverket.

2 § Den som vill få erkännande av utländska yrkeskvalifikationer eller yrkeserfarenhet för elinstallationsarbete i Sverige enligt 2 kap. ska skriftligen ansöka om detta hos Elsäkerhetsverket på blankett som fastställts av verket.

Till ansökan ska fogas styrkta kopior av examens-, utbildnings- eller annat kompetensbevis och i förekommande fall styrkt kopia av intyg om sökandens yrkeserfarenhet. Bevisen och intygen ska vara utfärdade av en behörig myndighet i ett EES-land och intyga att den sökandes yrkeskvalifikationer minst motsvarar de krav som ställs av Elsäkerhetsverket för den behörighet som är närmast den sökta.

3 § Upphävd (2010:4)

4 § Upphävd (2010:4)

5 § Elsäkerhetsverket får medge undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Dessa föreskrifter träder i kraft, ifråga om 1 kap. 6 § andra stycket den 1 januari 2013 och, i övrigt den 1 januari 2011.

1. Äldre föreskrifter tillämpas på ansökningar som har inkommit till verket före ikraftträdandet.
2. Behörigheter som meddelats enligt äldre bestämmelser gäller under den giltighetstid som anges på behörighetsbeviset.
3. Den som efter ikraftträdandet ansöker om förlängning av behörigheten ABH kommer att meddelas begränsad behörighet BB3.
4. Den som efter ikraftträdande ansöker om förlängning av behörigheten BB2 kommer att erhålla behörigheten BB1.
5. Intyg om praktik enligt 3 kap. 1 § som utfärdats före ikraftträdandet får ges in i bestyrkt avskrift eller kopia.

Elsäkerhetsverket